

Sprostowanie do decyzji Rady 2006/974/WE z dnia 19 grudnia 2006 r. dotyczącej programu szczegółowego „Możliwości”, wdrażającego siódmy program ramowy Wspólnoty Europejskiej w zakresie badań, rozwoju technologicznego i demonstracji (2007–2013)

(Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 400 z dnia 30 grudnia 2006 r.)

Decyzja 2006/974/WE otrzymuje brzmienie:

DECYZJA RADY

z dnia 19 grudnia 2006 r.

dotycząca programu szczegółowego „Możliwości”, wdrażającego siódmy program ramowy Wspólnoty Europejskiej w zakresie badań, rozwoju technologicznego i demonstracji (2007–2013)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2006/974/WE)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 166 ust. 4,

uwzględniając wniosek Komisji,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego ⁽¹⁾,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽²⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Zgodnie z art. 166 ust. 3, Traktatu decyzja nr 1982/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. dotycząca siódmego programu ramowego Wspólnoty Europejskiej w zakresie badań, rozwoju technologicznego i demonstracji (2007–2013) ⁽³⁾ (zwanego dalej „programem ramowym”) ma być wykonana przez programy szczegółowe, w których określono szczegółowe zasady ich realizacji, ustalono czas ich trwania i przewidziano środki uznane za niezbędne.
- (2) Program ramowy składa się z czterech rodzajów działań: międzynarodowej współpracy w określonych dziedzinach tematycznych („Współpraca”), badań inspirowanych przez naukowców („Pomysły”), wspierania kształcenia i rozwoju kariery naukowców („Ludzie”) oraz wspierania możliwości badawczych („Możliwości”). Działania w ramach części „Możliwości” będące działaniami pośrednimi należy realizować przez niniejszy program szczegółowy.
- (3) Do niniejszego programu szczegółowego należy stosować zasady uczestnictwa przedsiębiorstw, ośrodków badawczych i wyższych uczelni oraz zasady upowszechniania wyników badań określone dla programu ramowego (dalej zwane „zasadami uczestnictwa i upowszechniania”).

(4) Program ramowy powinien uzupełniać działania prowadzone w państwach członkowskich oraz inne działania Wspólnoty, które są konieczne w ramach ogólnych strategicznych wysiłków na rzecz realizacji celów strategii lizbońskiej, oraz w szczególności działania dotyczące funduszy strukturalnych, rolnictwa, edukacji, szkoleń, kultury, konkurencyjności i innowacji, przemysłu, zdrowia, ochrony konsumentów, zatrudnienia, energii, transportu oraz środowiska.

(5) Działania dotyczące innowacji oraz małych i średnich przedsiębiorstw wspierane przez niniejszy program ramowy powinny uzupełniać działania podejmowane w ramach programu ramowego na rzecz konkurencyjności i innowacji, które przyczynią się do wyrównania różnic między badaniami a innowacjami oraz będą promować wszelkie formy innowacji.

(6) Wdrażanie programu ramowego może dać początek programom uzupełniającym, w których biorą udział tylko niektóre państwa członkowskie, udziałowi Wspólnoty w programach podejmowanych przez kilka państw członkowskich lub tworzeniu wspólnych przedsiębiorstw lub innych struktur w rozumieniu art. 168, 169 i 171 Traktatu.

(7) Niniejszy program szczegółowy powinien wnieść wkład w dotację Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) na utworzenie „mechanizmu finansowania opartego na podziale ryzyka” w celu poprawy dostępu do pożyczek EBI.

(8) Zgodnie z art. 170 Traktatu Wspólnota zawarła wiele umów międzynarodowych w zakresie badań naukowych; należy podjąć wysiłki w celu wzmocnienia międzynarodowej współpracy w zakresie badań naukowych, mając na

⁽¹⁾ Opinia wydana dnia 30 listopada 2006 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym).

⁽²⁾ Dz.U. C 185 z 8.8.2006, str. 10.

⁽³⁾ Dz.U. L 412 z 30.12.2006, str. 1.

- względnie dalszą integrację Wspólnoty ze światowym środowiskiem naukowym. W związku z tym w niniejszym programie szczegółowym mogą uczestniczyć państwa, które zawarły w tym celu odpowiednie umowy, oraz na poziomie projektów, na zasadzie wzajemnych korzyści – podmioty z państw trzecich i międzynarodowe organizacje współpracy naukowej.
- (9) Działania badawcze prowadzone w ramach niniejszego programu powinny być zgodne z podstawowymi zasadami etycznymi, także z tymi, które znalazły swój wyraz w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej.
- (10) Realizacja programu ramowego powinna przyczynić się do promowania zrównoważonego rozwoju.
- (11) Należy zapewnić należyte zarządzanie finansami programu ramowego oraz jego realizację w sposób jak najbardziej skuteczny i przyjazny dla użytkowników, zapewniając pewność prawną i dostępność programu dla wszystkich uczestników, zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich ⁽¹⁾ i zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE, Euratom) nr 2342/2002 ⁽²⁾ ustanawiającym szczegółowe zasady wykonania tego rozporządzenia finansowego, z wszelkimi przyszłymi zmianami.
- (12) Należy także przyjąć stosowne środki – proporcjonalne do interesów finansowych Wspólnot Europejskich – w celu monitorowania zarówno skuteczności przyznawanego wsparcia finansowego, jak i skuteczności wykorzystywania tych funduszy, aby zapobiec nieprawidłowościom i nadużyciom finansowym; należy również podjąć kroki konieczne do odzyskania utraconych, nienależnie wypłaconych lub nieodpowiednio wykorzystanych środków, zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich ⁽³⁾, rozporządzeniem Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami ⁽⁴⁾ oraz rozporządzeniem (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 maja 1999 r. dotyczącym dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) ⁽⁵⁾.
- (13) Środki niezbędne do wykonania niniejszej decyzji są głównie środkami zarządzania, dlatego powinny zostać przyjęte zgodnie z procedurą zarządzania określoną w art. 4
- decyzji Rady 1999/468/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. ustanawiającej warunki wykonywania uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji ⁽⁶⁾. Z drugiej strony, z badaniami, w których są wykorzystywane embriony ludzkie i ludzkie zarodkowe komórki macierzyste, wiąże się szczególnie kwestie natury etycznej, przedstawione w art. 4 niniejszej decyzji, w związku z czym środki finansowania takich projektów należy przyjmować zgodnie z procedurą regulacyjną określoną w art. 5 decyzji 1999/468/WE.
- (14) Program szczegółowy „Możliwości” powinien otrzymać własną linię budżetową w budżecie ogólnym Wspólnot Europejskich.
- (15) Podczas realizacji niniejszego programu należy zwrócić odpowiednią uwagę na problematykę płci, jak również, między innymi, na warunki pracy, przejrzystość rekrutacji oraz rozwój kariery naukowców zatrudnionych przy projektach i programach finansowanych w ramach działań niniejszego programu, dla których ramy odniesienia stanowi zalecenie Komisji z dnia 11 marca 2005 r. w sprawie Europejskiej karty naukowca oraz Kodeksu postępowania przy rekrutacji pracowników naukowych, pamiętając jednocześnie o jego dobrowolnym charakterze,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Niniejszym przyjmuje się program szczegółowy „Możliwości” dla działań Wspólnoty w zakresie badań i rozwoju technologicznego, w tym demonstracji, zwany dalej „programem szczegółowym”, na okres od dnia 1 stycznia 2007 r. do dnia 31 grudnia 2013 r.

Artykuł 2

Program szczegółowy wspiera następujące działania w ramach części „Możliwości”, wspierające kluczowe aspekty europejskich możliwości w zakresie badań i innowacji:

- a) infrastruktury badawcze;
- b) badania na rzecz małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP);
- c) regiony wiedzy;
- d) potencjał badawczy;
- e) naukę w społeczeństwie;
- f) wsparcie dla spójnego opracowywania polityk w dziedzinie badań naukowych;
- g) działania w zakresie współpracy międzynarodowej.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 184 z 17.7.1999, str. 23. Decyzja zmieniona decyzją 2006/512/WE (Dz.U. L 200 z 22.7.2006, str. 11).

⁽¹⁾ Dz.U. L 248 z 16.9.2002, str. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 357 z 31.12.2002, str. 1. Rozporządzenie zmienione rozporządzeniem (WE, Euratom) nr 1248/2006 (Dz.U. L 227 z 19.8.2006, str. 3).

⁽³⁾ Dz.U. L 312 z 23.12.1995, str. 1.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 292 z 15.11.1996, str. 2.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 136 z 31.5.1999, str. 1.

Realizacja niniejszego programu szczegółowego może dać początek programom uzupełniającym, w których biorą udział tylko niektóre państwa członkowskie, udziałowi Wspólnoty w programach podejmowanych przez kilka państw członkowskich lub tworzeniu wspólnych przedsięwzięć lub innych struktur w rozumieniu art. 168, 169 i 171 Traktatu.

Cele i ogólne kierunki tych działań zostały określone w załączniku I.

Artykuł 3

Zgodnie z załącznikiem II do programu ramowego kwota uznana za niezbędną do realizacji programu szczegółowego wynosi 4 097 mln EUR, z czego mniej niż 6 % jest przeznaczony na wydatki administracyjne Komisji. Szacunkowy podział tej kwoty podano w załączniku II.

Artykuł 4

1. Wszystkie działania badawcze przeprowadzane w ramach programu szczegółowego są prowadzone zgodnie z podstawowymi zasadami etycznymi.

2. W ramach niniejszego programu nie są finansowane następujące obszary badań:

- działalność badawcza mająca na celu klonowanie ludzi w celach reprodukcyjnych,
- działalność badawcza mająca na celu zmiany dziedzictwa genetycznego człowieka, które mogłyby spowodować dziedziczenie takich zmian⁽¹⁾,
- działalność badawcza mająca na celu tworzenie ludzkich embrionów wyłącznie do celów badawczych lub w celu pozyskiwania komórek macierzystych, w tym także za pomocą przeniesienia jądra komórki somatycznej.

3. Badania przy wykorzystaniu ludzkich komórek macierzystych – zarówno dorosłych, jak i zarodkowych – mogą być finansowane w zależności od zawartości projektu naukowego oraz od ram prawnych zainteresowanego(-ych) państwa (państw) członkowskiego(-ich).

Wszystkie wnioski o finansowanie badań przy wykorzystaniu ludzkich zarodkowych komórek macierzystych zawierają w stosownych przypadkach informacje na temat środków w zakresie zezwoleń i kontroli, jakie zostaną przyjęte przez właściwe organy państw członkowskich, jak również informacje na temat zatwierdzenia lub zatwierdzeń w zakresie zgodności z zasadami etycznymi, które zostanie(-ą) udzielone.

Instytucje, organizacje i naukowcy podlegają rygorystycznemu systemowi zezwoleń i kontroli w zakresie pozyskiwania ludzkich zarodkowych komórek macierzystych, zgodnie z ramami prawnymi zainteresowanego(-ych) państwa (państw) członkowskiego(-ich).

⁽¹⁾ Badania związane z leczeniem nowotworu gruczołów płciowych mogą być finansowane.

4. Przegląd dziedzin badawczych wymienionych powyżej odbywa się w drugiej fazie niniejszego programu (2010–2013), z uwzględnieniem postępu naukowego.

Artykuł 5

1. Program szczegółowy jest realizowany przy pomocy systemów finansowania ustanowionych w załączniku III do programu ramowego.

2. Załącznik III do programu szczegółowego przedstawia ustalenia dotyczące dotacji przyznanej Europejskiemu Bankowi Inwestycyjnemu na utworzenie mechanizmu finansowania opartego na podziale ryzyka.

3. Załącznik IV do niniejszego programu szczegółowego określa ewentualną inicjatywę na rzecz wspólnej realizacji krajowych programów badawczych, która mogłaby być przedmiotem odrębnej decyzji na podstawie art. 169 Traktatu.

4. Do niniejszego programu szczegółowego stosuje się zasady uczestnictwa i upowszechniania.

Artykuł 6

1. Komisja sporządza program prac do celów realizacji programu szczegółowego, określający bardziej szczegółowo cele oraz priorytety naukowe i technologiczne przedstawione w załączniku I, system finansowania stosowany do tematu, którego dotyczy zaproszenie do składania wniosków, a także harmonogram realizacji.

2. Program prac uwzględnia działania badawcze istotne dla programu, prowadzone przez państwa członkowskie, państwa stowarzyszone oraz europejskie i międzynarodowe organizacje, oraz osiągnięcie europejskiej wartości dodanej, jak również wpływ na konkurencyjność przemysłu i znaczenie dla innych obszarów polityki wspólnotowej. Program jest uaktualniany w miarę potrzeb.

3. Wnioski dotyczące działań pośrednich w ramach systemów finansowania są oceniane, a projekty wybierane na podstawie następujących kryteriów przedstawionych w art. 15 ust. 1a zasad uczestnictwa i upowszechniania.

4. Program prac może określać:

- a) organizacje, które otrzymują środki w formie składki członkowskiej;
- b) działania wspierające na rzecz działań określonych podmiotów prawnych.

Artykuł 7

1. Komisja odpowiada za realizację programu szczegółowego.

2. Procedurę zarządzania ustanowioną w art. 8 ust. 2 stosuje się do przyjmowania następujących środków:

- a) programu prac, o którym mowa w art. 6, w tym stosowanych systemów finansowania, treści zaproszeń do składania wniosków oraz stosowanych kryteriów oceny i wyboru;
- b) każdej zmiany szacunkowego podziału kwoty, określonego w załączniku II;
- c) zatwierdzenia finansowania działań, o których mowa w art. 2 lit. a)–g), w przypadku gdy szacowana kwota wkładu wspólnotowego do niniejszego programu jest równa lub wyższa od 0,6 miliona EUR;
- d) sporządzenia zakresu uprawnień dla ocen przewidzianych w art. 7 ust. 2 i 3 programu ramowego.

3. Procedurę regulacyjną ustanowioną w art. 8 ust. 3 stosuje się do zatwierdzania finansowania działań, w których są wykorzystywane embryony ludzkie i ludzkie zarodkowe komórki macierzyste.

Artykuł 8

1. Komisja jest wspierana przez Komitet.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 4 i 7 decyzji 1999/468/WE.

Okres przewidziany w art. 4 ust. 3 decyzji 1999/468/WE wynosi dwa miesiące.

3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 i 7 decyzji 1999/468/WE.

Okres przewidziany w art. 5 ust. 6 decyzji 1999/468/WE wynosi dwa miesiące.

4. Komisja regularnie informuje komitet o ogólnych postępach w realizacji programu szczegółowego, w szczególności przedstawia w odpowiednim czasie informacje na temat postępów we wszystkich działaniach w dziedzinie BRT proponowanych lub finansowanych w ramach niniejszego programu, zgodnie z załącznikiem V.

5. Komitet przyjmuje swój regulamin wewnętrzny.

Artykuł 9

Zadaniem Komisji jest zapewnienie niezależnego monitorowania, oceny i przeglądu, o których mowa w art. 7 programu ramowego, w przypadku działań przeprowadzanych w obszarach objętych programem szczegółowym.

Artykuł 10

Niniejsza decyzja wchodzi w życie trzeciego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 11

Niniejsza decyzja skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 19 grudnia 2006 r.

W imieniu Rady

J. KORKEAOJA

Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK I

CELE NAUKOWE I TECHNOLOGICZNE, OGÓLNE KIERUNKI TEMATÓW I DZIAŁAŃ

WPROWADZENIE

Niniejszy program szczegółowy zwiększy możliwości badawcze i innowacyjne w całej Europie i zapewni ich możliwie najlepsze wykorzystanie. Cel ten zostanie osiągnięty przez:

- optymalizację wykorzystania oraz rozwój infrastruktur badawczych,
- zwiększenie możliwości innowacyjnych małych i średnich przedsiębiorstw oraz ich zdolności do czerpania korzyści z prac badawczych,
- wspieranie rozwoju regionalnych klastrów badawczych,
- uwolnienie potencjału badawczego w regionach konwergencji i regionach najbardziej oddalonych UE,
- zbliżenie nauki i społeczeństwa w celu harmonijnego włączenia nauki i technologii do społeczeństwa europejskiego,
- wsparcie dla spójnego opracowywania polityk w dziedzinie badań naukowych, oraz
- działania horyzontalne i środki wspierające współpracę międzynarodową.

Zasady zrównoważonego rozwoju i równość płci zostaną należycie uwzględnione. Ponadto w stosownych przypadkach działania w ramach niniejszego programu szczegółowego uwzględnią aspekty etyczne, społeczne, prawne i szersze aspekty kulturowe związane z badaniami, które będą prowadzone, oraz z ich potencjalnymi zastosowaniami, jak również społeczno-gospodarczy wpływ rozwoju i prognozowania naukowo-technologicznego.

W ramach niniejszego programu szczegółowego mogą być podejmowane działania na rzecz koordynacji pozawspółnotowych programów z wykorzystaniem systemu ERA-NET oraz uczestnictwa Wspólnoty we wspólnie realizowanych krajowych programach badawczych (art. 169 Traktatu), zgodnie z opisem w programie szczegółowym „Współpraca”.

Podjęte zostaną starania mające na celu osiągnięcie synergii i komplementarności z innymi politykami i programami wspólnotowymi, takimi jak polityka regionalna i polityka spójności Wspólnoty, fundusze strukturalne, program na rzecz konkurencyjności i innowacji i odpowiednie programy na rzecz edukacji i kształcenia ⁽¹⁾.

Aspekty etyczne

Podczas realizacji niniejszego programu szczegółowego oraz podczas działań badawczych z niego wynikających należy przestrzegać podstawowych zasad etycznych. Obejmują one między innymi zasady, które znalazły wyraz w Karcie praw podstawowych UE, w tym: ochronę godności osoby ludzkiej i życia ludzkiego, ochronę danych osobowych i prywatności, jak również ochronę zwierząt i środowiska zgodnie z prawem wspólnotowym i najnowszymi wersjami odpowiednich międzynarodowych konwencji, wytycznych i kodeksów postępowania, np. deklaracją helsińską, Konwencją Rady Europy o prawach człowieka i biomedycynie podpisaną w Owiedo dnia 4 kwietnia 1997 r. oraz jej protokołami dodatkowymi, Konwencją Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka, Powszechną deklaracją w sprawie genomu ludzkiego i praw człowieka przyjętą przez UNESCO, Konwencją Organizacji Narodów Zjednoczonych o zakazie broni biologicznej i toksycznej (BTWC), Międzynarodowym traktatem o zasobach genetycznych roślin dla żywności i rolnictwa i odpowiednimi rezolucjami Światowej Organizacji Zdrowia (WHO).

Uwzględnione zostaną także opinie Europejskiej Grupy Doradców ds. Skutków Etycznych Biotechnologii (1991–1997) i opinie Europejskiej Grupy ds. Etyki w Nauce i Nowych Technologiach (od 1998 r.).

Zgodnie z zasadą pomocniczości i biorąc pod uwagę różnorodność koncepcji istniejących w Europie, uczestnicy projektów badawczych muszą stosować się do obowiązującego prawodawstwa, uregulowań i zasad etycznych w krajach, w których będą prowadzone badania. W każdym przypadku obowiązują przepisy krajowe i żadne badania, które miałyby być prowadzone w danym państwie członkowskim lub innym państwie, a są w danym państwie członkowskim lub w tym innym państwie zabronione, nie będą wspierane z funduszy wspólnotowych.

⁽¹⁾ W celu ułatwienia realizacji programu, w odniesieniu do każdego posiedzenia komitetu ds. programu zgodnie z porządkiem obrad, Komisja pokryje, zgodnie z ustalonymi przez siebie wytycznymi, wydatki poniesione przez jednego przedstawiciela z państwa członkowskiego, jak i jednego eksperta doradcy z państwa członkowskiego dla tych punktów porządku obrad, w sprawie których państwo członkowskie wymaga skorzystania z wiedzy specjalistycznej.

W stosownych przypadkach przed rozpoczęciem działań w zakresie badań i rozwoju technologicznego podmioty prowadzące projekty badawcze muszą uzyskać stosowną zgodę odpowiednich krajowych lub lokalnych komisji etycznych. Komisja będzie również dokonywać systematycznej oceny etycznej w przypadku wniosków dotyczących kwestii delikatnych z etycznego punktu widzenia lub jeśli aspekty etyczne nie zostały w odpowiedni sposób uwzględnione. W szczególnych przypadkach oceny etycznej można dokonać w trakcie realizacji projektu.

Nie będzie finansowana działalność badawcza, która jest zabroniona we wszystkich państwach członkowskich.

Protokół w sprawie ochrony i dobrostanu zwierząt dołączony do Traktatu wymaga, aby przy formułowaniu lub wdrażaniu wspólnotowych polityk, także w zakresie badań naukowych, Wspólnota w pełni uwzględniała wymogi dotyczące dobrostanu zwierząt. Dyrektywa Rady 86/609/EWG z dnia 24 listopada 1986 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących ochrony zwierząt wykorzystywanych do celów doświadczalnych i innych celów naukowych⁽¹⁾ wymaga, aby wszystkie doświadczenia zmierzały do uniknięcia niepokoju, niepotrzebnego bólu i cierpienia oraz aby wszystkie doświadczenia wykorzystywały jak najmniejszą liczbę zwierząt, angażowały zwierzęta o najniższym stopniu wrażliwości neurofizjologicznej, powodowały jak najmniej bólu, cierpienia, niepokoju i trwałych uszkodzeń. Zmiany dziedzictwa genetycznego zwierząt i klonowanie zwierząt można brać pod uwagę jedynie, gdy cele są uzasadnione z etycznego punktu widzenia, a istniejące warunki zapewniają dobrostan zwierząt i przestrzeganie zasad różnorodności biologicznej.

Podczas realizacji niniejszego programu Komisja będzie w sposób umożliwiający uwzględnienie wszelkich zmian regularnie monitorowała postępy naukowe oraz przepisy krajowe i międzynarodowe.

Badania nad kwestiami etycznymi związanymi z rozwojem naukowo-technicznym będą prowadzone w ramach niniejszego programu w części „Nauka w społeczeństwie”.

1. INFRASTRUKTURY BADAWCZE

Cel

Optymalizacja wykorzystania i rozwój najlepszych infrastruktur badawczych istniejących w Europie oraz pomoc w stworzeniu we wszystkich dziedzinach nauki i techniki nowych infrastruktur badawczych o ogólnoeuropejskim znaczeniu, potrzebnych europejskiemu środowisku naukowemu do utrzymania się w czołówce postępu naukowego, i będących w stanie pomóc przemysłowi we wzmocnieniu podstaw wiedzy i technicznego *know-how*.

Podejście

Aby Europa stała się najbardziej konkurencyjną i dynamiczną gospodarką opartą na wiedzy na świecie i aby objęła prowadzenie w nauce i technice, niezbędne są nowoczesne i skuteczne infrastruktury badawcze. Infrastruktury badawcze odgrywają kluczową rolę w tworzeniu, upowszechnianiu, stosowaniu i wykorzystaniu wiedzy i techniki, sprzyjając w ten sposób innowacjom i przyczyniając się do rozwoju europejskiej przestrzeni badawczej. Dostęp do nich staje się coraz bardziej niezbędny we wszystkich obszarach nauki i techniki oraz w przypadku prowadzenia polityki opartej na faktach. Wiele infrastruktur badawczych przekształciło się z wielkich instytucji poświęconych prawie wyłącznie jednej konkretnej dyscyplinie w instytucje świadczące usługi dla wielu różnych środowisk naukowych. Technologie informacyjne i komunikacyjne umożliwiły opracowanie nowych, poszerzonych koncepcji infrastruktury wykorzystujących rozproszone systemy sprzętu, oprogramowania i zawartości mające ogromną łączną wartość jako kopalnie wiedzy z wielu różnych dziedzin.

Proponowane działanie przyczyni się w szczególności do rozwoju, wykorzystania i ochrony wiedzy przez wspieranie infrastruktur badawczych oparte na podejściu o oddolnym charakterze opartym na kryterium jakości oraz na podejściu ukierunkowanym. Strategiczne ulepszenie e-infrastruktur oraz infrastruktur wirtualnych opartych na technologiach informacyjnych i komunikacyjnych jest również postrzegane jako motor zmian w sposobie prowadzenia badań naukowych. Państwa członkowskie zachowają kluczową rolę w opracowywaniu i finansowaniu infrastruktur.

W kontekście programu ramowego Wspólnoty w zakresie badań i rozwoju technologicznego termin „infrastruktury badawcze” oznacza obiekty, zasoby lub usługi, które są potrzebne środowisku naukowemu do prowadzenia badań we wszystkich obszarach naukowych i technologicznych. Definicja ta obejmuje, łącznie ze związanymi z nimi zasobami ludzkimi:

- ważny sprzęt lub zestaw instrumentów wykorzystywanych do celów badawczych,
- zasoby oparte na wiedzy, takie jak zbiory, archiwa, uporządkowane informacje lub systemy związane z zarządzaniem danymi wykorzystywane w badaniach naukowych,

⁽¹⁾ Dz.U. L 358 z 18.12.1986, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2003/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 230 z 16.9.2003, str. 32).

- wspomagające infrastruktury oparte na technologiach informacyjnych i komunikacyjnych, takie jak siatka obliczeniowa, obliczenia, oprogramowanie i komunikacja,
- wszelkie inne obiekty o jedynym w swoim rodzaju charakterze wykorzystywane do badań naukowych.

Do wsparcia kwalifikują się jedynie infrastruktury badawcze lub sieci infrastruktur badawczych mające konkretne znaczenie dla europejskiego środowiska naukowego (akademickiego, publicznego i przemysłowego) pod względem oferowanych osiągnięć i dostępu. Muszą one w znaczącym stopniu przyczyniać się do zwiększania europejskich możliwości badawczych.

Niniejszy program zapewni ogólną koordynację w odniesieniu do tematycznych infrastruktur badawczych w ramach programu szczegółowego „Współpraca”.

Działania

Działania obejmują następujące kierunki:

- optymalizację wykorzystania istniejących infrastruktur badawczych i poprawę ich funkcjonowania,
- sprzyjanie rozwojowi nowych infrastruktur badawczych o paneuropejskim znaczeniu (lub istotnym modernizacjom istniejących struktur), opierając się przede wszystkim na pracach ESFRI (Europejskiego Forum Strategii ds. Infrastruktur Badawczych),
- środki wsparcia łącznie ze wspieraniem nowych potrzeb.

1.1. Istniejące infrastruktury badawcze

Działania na rzecz infrastruktur badawczych będą miały na celu zwiększenie europejskich możliwości i poprawę funkcjonowania określonych infrastruktur badawczych oraz zwiększenie zainteresowania społeczności użytkowników możliwościami oferowanymi przez infrastruktury badawcze i zwiększenie zaangażowania tej społeczności w inwestycje w badania naukowe na najwyższym poziomie. Działania te będą obejmowały wsparcie optymalizacji europejskich infrastruktur badawczych przez „integrację” możliwości i wysiłków, prowadzące do najefektywniejszego wykorzystania obiektów, zasobów i usług we wszystkich obszarach nauki i technologii oraz promowanie „ponadnarodowego dostępu” do istniejących infrastruktur.

1.1.1. Działania integrujące

Infrastruktury badawcze światowej klasy wymagają ogromnych i długoterminowych inwestycji w zasoby (ludzkie i finansowe). Powinny być używane i wykorzystywane w skali europejskiej przez możliwie największą liczbę naukowców i przedsiębiorstw. Ponadto optymalizacja i wzmocnienie możliwości infrastruktur badawczych i ich osiągnięć na poziomie wspólnotowym wymagają ciągłego promowania i ulepszania, tak aby odpowiadały nowym i rosnącym potrzebom naukowym. Jest to łatwiejsze do osiągnięcia przez skoordynowane pobudzenie ich użycia i rozwoju, w tym ulepszania.

Wspólnota powinna przyczynić się do realizacji tego celu przez promowanie *działań integrujących*. Dzięki nim naukowcy europejscy, także ci pracujący dla przemysłu, w tym MŚP, oraz naukowcy z regionów peryferyjnych i najbardziej oddalonych mogą mieć w swojej pracy dostęp do najlepszych infrastruktur badawczych, co osiąga się, wspierając zintegrowane świadczenie usług związanych z infrastrukturą wspólnocie naukowców na poziomie europejskim, i, gdzie właściwe, na poziomie światowym. Działania integrujące powinny mieć również na celu poprawę struktury pracy infrastruktur badawczych w skali europejskiej oraz sprzyjanie ich wspólnemu rozwojowi pod względem możliwości i osiągnięć.

Działania integrujące w odniesieniu do istniejących infrastruktur badawczych będą wdrażane przez:

- zaproszenia do składania wniosków „o oddolnym charakterze” nakierowane na pobudzenie wzajemnej koordynacji i łączenia zasobów pomiędzy operatorami infrastruktur w celu zbudowania kultury współpracy między nimi. Takie działania powinny mieć również na celu poprawę struktury pracy infrastruktur badawczych w skali europejskiej oraz sposobu, w jaki są udostępniane potencjalnym użytkownikom, sprzyjanie ich wspólnemu rozwojowi pod względem możliwości i osiągnięć, promowanie ich spójnego i interdyscyplinarnego użycia,

- „zaproszenia ukierunkowane”, w przypadku gdy takie ukierunkowane działania są wyraźnie korzystne przy wspieraniu potencjalnie ważnych infrastruktur badawczych w ujęciu długoterminowym, i przyspieszanie powstawania takich infrastruktur na poziomie wspólnotowym. Będą one realizowane w ścisłej koordynacji z działaniami podejmowanymi w ramach dziedzin tematycznych w celu zapewnienia, że wszystkie działania podejmowane na poziomie europejskim w ramach Wspólnoty odpowiadają zapotrzebowaniu na infrastruktury badawcze w odpowiednich obszarach. Można już określić dziedziny⁽¹⁾ pokrywające długoterminowe zapotrzebowanie strategiczne zainteresowanych stron z kręgów akademickich, publicznych i przemysłowych oraz całego społeczeństwa, w których należałoby zapewnić lepsze wykorzystanie i wzmocnienie istniejących infrastruktur europejskich. Należą do nich: nauki o życiu i ich zastosowania, technologie informacyjne i komunikacyjne, rozwój badań przemysłowych łącznie z metrologią, wsparcie zrównoważonego rozwoju, w szczególności w dziedzinie środowiska, oraz nauki społeczne i humanistyczne.

1.1.2. E-infrastruktury oparte na technologiach informacyjnych i komunikacyjnych

Wprowadzenie e-infrastruktur zapewnia kluczowe usługi dla środowisk naukowych oparte na kompleksowych procesach i skonstruowane tak, aby dostarczać wirtualnym społecznościom rozproszone zasoby informacyjne i komunikacyjne (obliczenia, łączność, oprzyrządowanie).

Wzmocnienie podejścia europejskiego i związanych z nim działań europejskich w tej dziedzinie może w znaczącym stopniu przyczynić się do zwiększenia europejskiego potencjału badawczego i jego wykorzystania, konsolidując e-infrastruktury jako podstawę europejskiej przestrzeni badawczej, zwiastuna innowacji interdyscyplinarnych i motor zmian w sposobie prowadzenia badań naukowych. Może się również przyczynić do integracji zespołów badawczych z regionów peryferyjnych i najbardziej oddalonych. Proponowane działania na rzecz e-infrastruktur, oparte na ukierunkowanych zaproszeniach do składania wniosków, będą miały na celu sprzyjanie dalszemu rozwojowi i ewolucji infrastruktur komunikacyjnych o wysokich parametrach (GÉANT) i infrastruktur opartych na siatkach obliczeniowych, jak również europejskich możliwości przeprowadzania obliczeń o najwyższej wydajności, przy podkreśleniu konieczności wspierania rozproszonych urządzeń obliczeniowych, urządzeń przechowywania danych i urządzeń wizualizacyjnych światowej klasy. Działania będą miały również na celu sprzyjanie przyjęciu tych urządzeń przez użytkowników w odpowiednich przypadkach, zwiększenie ich światowego znaczenia oraz poziomu zaufania do nich i pewności w oparciu o osiągnięcia infrastruktur GÉANT i siatki obliczeniowej oraz otwarte standardy w zakresie interoperacyjności.

Konieczne będzie skoordynowane i prowadzone na poziomie europejskim wspieranie bibliotek cyfrowych, archiwów, przechowywania i odzyskiwania danych oraz niezbędnego łączenia zasobów, jak i zorganizowanie zbiorów danych dla środowiska naukowego oraz przyszłych pokoleń naukowców. Uwzględnione zostaną aspekty wzmocnienia zaufania i pewności części e-infrastruktur związanej z danymi. Proponowane działania będą miały również na celu przewidywanie i integrację nowych wymogów oraz rozwiązań, tak aby ułatwić powstawanie systemów testujących na dużą skalę zaprojektowanych do prowadzenia badań nad nowymi, przełomowymi technologiami i aby uwzględnić nowe wymagania użytkowników, w tym e-uczenie. Grupa analityczna ds. e-infrastruktury (eIRG) będzie regularnie służyła pomocą, przygotowując zalecenia strategiczne.

1.2. Nowe infrastruktury badawcze

Niniejszy program szczegółowy przyczyni się do promowania tworzenia nowych infrastruktur badawczych (w tym istotnych modernizacji istniejących struktur), skupiając się głównie na fazach przygotowawczych i na jedynych w swoim rodzaju infrastrukturach, mających kluczowy i paneuropejski wpływ na rozwój istotnych dziedzin naukowych w Europie.

1.2.1. Projekty nowych infrastruktur badawczych

Promowanie tworzenia nowych infrastruktur badawczych przez przyjęcie w zaproszeniach do składania wniosków podejścia o oddolnym charakterze, finansując granty przygotowawcze i studia wykonalności dla nowych infrastruktur.

1.2.2. Wsparcie budowy nowych infrastruktur

Promowanie tworzenia nowych infrastruktur badawczych zgodnie z zasadą „zmiennej geometrii” i na podstawie prac ESFRI nad opracowaniem europejskiego planu rozwoju nowych infrastruktur badawczych. W programie prac określone zostaną projekty priorytetowe dla ewentualnego wsparcia wspólnotowego.

Działanie związane z budową nowych infrastruktur będzie wdrażane w dwóch etapach na podstawie kryteriów ustanowionych w programie ramowym.

⁽¹⁾ Również określone przez ESFRI.

— Etap 1: Wspieranie fazy przygotowawczej

Pierwszy etap obejmie zaproszenia do składania wniosków dotyczące jedynie projektów określonych w programie prac. Faza przygotowawcza obejmie przygotowanie szczegółowych planów budowy, organizacji prawnej, zarządzania i wieloletniego planowania przewidywanej infrastruktury badawczej oraz ostateczne porozumienie między zainteresowanymi stronami. Podczas fazy przygotowawczej Komisja będzie służyć pomocą, w szczególności ułatwiając mechanizmy finansowe dla fazy budowy.

— Etap 2: Wspieranie fazy budowy

W drugim etapie, w oparciu o zawarte porozumienia techniczne, prawne, administracyjne i finansowe oraz wykorzystując w szczególności komplementarność instrumentów krajowych i wspólnotowych (takich jak fundusze strukturalne lub Europejski Bank Inwestycyjny), jak również uwzględniając, gdzie właściwe, potencjał w zakresie doskonałości naukowej, jakim dysponują regiony konwergencji, jak również regiony najbardziej oddalone, realizowane będą plany budowy przy możliwym udziale prywatnych instytucji finansowych. Wsparcie finansowe na fazę budowy przyznawane w ramach programu ramowego może zostać udzielone tym projektom priorytetowym, w odniesieniu do których istnieje pilna potrzeba uzyskania takiego wsparcia. W tych przypadkach decyzje będą podejmowane w oparciu o mechanizm uzależniony od charakteru i poziomu wymaganego finansowania [np. dotacja bezpośrednia; pożyczki Europejskiego Banku Inwestycyjnego, dostęp do których może być ułatwiony przez mechanizm finansowania oparty na podziale ryzyka (załącznik III); art. 171 Traktatu].

1.3. Środki wsparcia, w tym wspieranie nowych potrzeb

Kluczem do sukcesu tego działania jest ścisła koordynacja w UE przy formułowaniu i przyjmowaniu europejskiej polityki dotyczącej infrastruktur badawczych. W trakcie całego programu stosowane zatem będą środki wspierające taką koordynację, w tym wspierające rozwój współpracy międzynarodowej.

Działania te będą prowadzone głównie w oparciu o okresowe zaproszenia do składania wniosków. Będą one nakierowane na stymulowanie w szczególności koordynacji krajowych programów przez działania ERA-NET, na wspieranie analizy nowych potrzeb, wspieranie pracy ESFRI i eIRG, efektywne wdrażanie programu (np. wspieranie konferencji, kontraktów z ekspertami, badań wpływu itd.), a także na wspieranie międzynarodowego wymiaru działań prowadzonych w ramach niniejszego programu szczegółowego. W kontekście współpracy międzynarodowej działania prowadzone w ramach tej części programu „Możliwości” pozwolą wyznaczyć potrzeby określonych państw trzecich oraz wspólne obszary zainteresowania, na których mogłyby zostać oparte szczególne działania w ramach współpracy, a na podstawie ukierunkowanych zaproszeń do składania wniosków pozwolą stworzyć wzajemnie powiązania między kluczowymi infrastrukturami badawczymi w państwach trzecich oraz infrastrukturami znajdującymi się w europejskiej przestrzeni badawczej.

2. BADANIA NA RZECZ MŚP

Cele

Wzmocnienie możliwości innowacyjnych europejskich MŚP oraz ich wkładu w rozwój produktów i rynków opartych na nowych technologiach przez pomoc w zakresie badań zleczanych na zewnątrz (*outsourcing*), zwiększania wysiłków badawczych MŚP, poszerzania ich sieci, lepszego wykorzystania wyników badań i pozyskiwania technologicznego *know-how*, wypełnianie luki dzielącej badania naukowe i innowacje.

Podejście

MŚP są fundamentem europejskiego przemysłu. Powinny stanowić główny element w systemie innowacji oraz w łańcuchu przekształcania wiedzy w nowe produkty, procesy i usługi. W obliczu rosnącej konkurencji na rynku wewnętrznym oraz w skali światowej europejskie MŚP muszą pogłębiać posiadaną wiedzę i zwiększać intensywność badań naukowych, lepiej wykorzystywać badania, rozszerzać swoją działalność na nowe kraje i regiony oraz umiędzynarodawiać swoje sieci wiedzy. Większość z działań podejmowanych przez państwa członkowskie i dotyczących MŚP nie wspiera ponadnarodowej współpracy badawczej i transferu technologii. Potrzebne są działania na poziomie UE w celu uzupełnienia i poprawy efektów działań przeprowadzanych na poziomach krajowym i regionalnym.

Realizowane działania szczegółowe będą miały na celu wspieranie tych MŚP lub stowarzyszeń MŚP, które mają potrzebę zlecenia badań naukowych na zewnątrz: przede wszystkim MŚP o niskim lub średnim stopniu zaawansowania technologicznego posiadających małe możliwości badawcze lub nieposiadających ich wcale. MŚP prowadzące intensywną działalność badawczą mogą brać udział w tych działaniach jako dostawcy usług badawczych lub zlecać badania na zewnątrz w celu uzupełnienia ich podstawowych możliwości w tym zakresie. Działania te będą prowadzone w całym obszarze nauki i technologii, przy zastosowaniu podejścia oddolnego. W zakres działań wchodzić będą badania i demonstracje ułatwiające

wykorzystanie wyników badań na rynku oraz powiązanie tej linii działania z instrumentami dostępnymi w ramach programu na rzecz konkurencyjności i innowacji. Przy ocenie wniosków dotyczących projektów należy uwzględnić oczekiwany wpływ gospodarczy na MŚP. Środki finansowe będą przyznawane za pomocą dwóch systemów: badania na rzecz MŚP oraz badania na rzecz stowarzyszeń MŚP.

Pierwszy jest skierowany przede wszystkim do MŚP o niskim lub średnim stopniu zaawansowania technologicznego posiadających małe możliwości badawcze lub nieposiadających ich wcale, jak również do MŚP prowadzących intensywną działalność badawczą, które muszą dokonać outsourcingu prac badawczych w celu uzupełnienia ich podstawowych możliwości w tym zakresie. Drugi skierowany jest do stowarzyszeń MŚP, które zazwyczaj najlepiej znają lub potrafią najlepiej określić wspólne problemy techniczne swoich członków, działać w ich imieniu i promować efektywne upowszechnianie i wykorzystanie wyników.

Działania koordynacyjne i wspierające w ramach „Badań na rzecz MŚP” będą obejmowały koordynację krajowych i regionalnych programów skierowanych do MŚP i wspierających najlepsze wzorce, upowszechnianie i wykorzystywanie wyników badań, ułatwianie MŚP dostęp do siódmego programu ramowego oraz oceniające jego wpływ.

Prace mogą także opierać się na odpowiednich krajowych programach badawczych, uzupełniających poniżej wymienione działania badawcze ⁽¹⁾.

Oprócz tych działań szczególnych wspierany i ułatwiany będzie udział MŚP w całym programie ramowym. Przy opracowywaniu zawartości obszarów tematycznych programu „Współpraca”, które w zależności od obszaru i tematu będą realizowane przez projekty o różnej wielkości i zakresie, należy uwzględnić potrzeby i potencjał badawczy MŚP.

W celu wsparcia i ułatwienia udziału MŚP w programie ramowym Wspólnoty w dziedzinie BRT podczas jego wdrażania zostanie zapewniona komplementarność i synergia z działaniami podejmowanymi w ramach programu ramowego na rzecz konkurencyjności i innowacji.

Działania

Zastosowane zostaną następujące dwa programy wsparcia MŚP:

Badania na rzecz MŚP

Program ten wspiera małe grupy innowacyjnych MŚP przy rozwiązywaniu wspólnych bądź uzupełniających się problemów technologicznych. Projekty o względnie krótkim okresie realizacji muszą koncentrować się na potrzebach innowacyjnych MŚP, które dokonują outsourcingu prac badawczych do ośrodków zajmujących się BRT, oraz wykazywać wyraźny potencjał eksploatacyjny dla zainteresowanych MŚP.

Badania na rzecz stowarzyszeń MŚP

Program ten wspiera stowarzyszenia MŚP przy opracowywaniu technicznych rozwiązań problemów wspólnych dla większej liczby MŚP w określonych sektorach przemysłu lub segmentach łańcucha wartości, przez badania konieczne np. w celu opracowania norm europejskich lub zapewnienia zgodności z nimi oraz spełnienia wymogów regulacyjnych w dziedzinach takich jak zdrowie, bezpieczeństwo i ochrona środowiska. Projekty, których okres realizacji może wynosić kilka lat, muszą być prowadzone przez stowarzyszenia MŚP, które dokonują outsourcingu prac badawczych do ośrodków zajmujących się BRT z korzyścią dla swoich członków, i muszą obejmować pewną liczbę poszczególnych MŚP.

Wspólne cechy programów

- Jeżeli leży to w interesie MŚP lub stowarzyszeń MŚP, w programach mogą uczestniczyć inne przedsiębiorstwa i użytkownicy końcowi.
- Oprócz badań naukowych projekty powinny obejmować działania mające na celu promowanie przejmowania i efektywnego wykorzystania wyników badań, takie jak testowanie, demonstracja, szkolenie, transfer technologii, zarządzanie wiedzą i ochrona praw własności intelektualnej. W odniesieniu do badań na rzecz stowarzyszeń MŚP projekty powinny również obejmować działania mające na celu efektywne upowszechnienie wyników badań wśród członków tych stowarzyszeń oraz, jeżeli jest to wskazane, w szerszym zakresie.
- W obu programach stosuje się specjalne zasady w odniesieniu do praw własności i dostępu.

⁽¹⁾ Może to również obejmować ewentualną wspólną realizację programów skierowanych do MŚP prowadzących badania naukowe na podstawie projektu Eureka.

Działania wyraźnie skoncentrują się na wspieraniu projektów badawczych. Ponadto wspierane będą systemy krajowe przyznające MŚP lub stowarzyszeniom MŚP środki finansowe na przygotowanie wniosków projektowych w ramach programu „Badania na rzecz MŚP”, co ma na celu wspieranie ustanawiania nowych systemów krajowych lub rozszerzania już istniejących.

3. REGIONY WIEDZY

Cele

Wzmocnienie potencjału badawczego regionów europejskich, w szczególności przez wspieranie i zachęcanie do rozwoju w całej Europie regionalnych klastrów badawczych (*research-driven clusters*) skupiających szkoły wyższe, ośrodki badawcze, przedsiębiorstwa i władze regionalne.

Podejście

Regiony uznaje się coraz częściej za ważnych aktorów na europejskiej scenie badań i rozwoju. Jednocześnie istnieją dowody wskazujące na to, że inwestycje w dziedzinie B+R poprawiają atrakcyjność regionów oraz zwiększają konkurencyjność lokalnych przedsiębiorstw. Do najlepszych motorów takiej działalności inwestycyjnej, prowadzącej do bezpośredniego polepszenia lokalnej przewagi konkurencyjnej i wykazującej pozytywne efekty pod względem wzrostu gospodarczego i zatrudnienia należą klastry ukierunkowane na badania naukowe i rozwój. Przeprowadzone w 2003 r. działanie pilotażowe „Regiony wiedzy”⁽¹⁾ potwierdziło znaczenie takich klastrów oraz konieczność wspierania i zachęcania do ich rozwoju.

Niniejsze działanie umożliwi europejskim regionom zwiększenie ich możliwości inwestowania w BRT oraz maksymalizację możliwości skutecznego zaangażowania zainteresowanych stron z tych regionów w europejskie projekty badawcze oraz ułatwi powstawanie klastrów, promując w ten sposób rozwój regionów Europy. Działania będą ułatwiały tworzenie klastrów regionalnych, które przyczyniają się do kształtowania europejskiej przestrzeni badawczej. Do zwiększonego i bardziej ukierunkowanego wykorzystania funduszy strukturalnych na inwestycje i działania w dziedzinie B+R dążyć się będzie również przez poprawę synergii między polityką regionalną i polityką w dziedzinie badań naukowych przede wszystkim przez opracowywanie regionalnych strategii w dziedzinie badań naukowych, które władze regionalne będą mogły włączyć do swoich strategii rozwoju gospodarczego.

Uwaga zostanie poświęcona w szczególności współpracy między sąsiadującymi regionami w różnych państwach członkowskich.

Działania w ramach „Regionów wiedzy” mają na celu wspieranie określenia i wdrożenia optymalnych polityk i strategii na rzecz rozwoju klastrów ukierunkowanych na badania naukowe i rozwój. W szczególności poprawią znaczenie i efektywność regionalnych programów badań przez wzajemne uczenie się, wesprą i wzmocnią współpracę między klastrami i przyczynią się do wzmocnienia zrównoważonego rozwoju istniejących klastrów ukierunkowanych na badania naukowe i rozwój oraz do powstawania solidnych podstaw do tworzenia nowych klastrów, w szczególności w powstających regionach wiedzy. Wspierane będą w szczególności projekty kierowane zapotrzebowaniem i zorientowane na konkretny problem, zajmujące się określonymi obszarami lub sektorami technologicznymi⁽²⁾.

Działanie to będzie miało zastosowanie do wszystkich regionów, w tym również regionów konwergencji⁽³⁾.

Działania

W projekty zaangażowane są z reguły władze regionalne, agencje rozwoju regionalnego, wyższe uczelnie, ośrodki badawcze, przemysł oraz tam, gdzie jest to stosowne, organizacje działające na obszarach transferu technologii, finansowania lub społeczeństwa obywatelskiego. Projekty w ramach Regionów wiedzy obejmą następujące działania:

- Analizę, opracowywanie i wdrażanie programów badań regionalnych lub ponadnarodowych klastrów i współpracy między nimi. Działania te obejmą analizę oraz plan wdrożenia ukierunkowany na możliwości i priorytety w zakresie B+R. Projekty będą wykorzystywać metody polegające na prognozowaniu, porównywaniu lub inne metody wykazujące oczekiwane korzyści, takie jak wzmocnienie powiązań między zaangażowanymi klastrami, zoptymalizowane zaangażowanie w europejskie projekty badawcze oraz większy wpływ na rozwój regionalny. Mogłyby przygotowywać również akcje pilotażowe. Działania te mają na celu w szczególności wspieranie lepszej komplementarności między wspólnotowymi funduszami regionalnymi oraz innymi funduszami wspólnotowymi i krajowymi.

⁽¹⁾ Działanie pilotażowe „Regiony wiedzy” zostało wprowadzone do budżetu Wspólnoty na 2003 r. z inicjatywy Parlamentu Europejskiego. Następnie ogłoszone zostało kolejne zaproszenie do składania wniosków w ramach szóstego programu ramowego Wspólnoty w dziedzinie BRT (2004 r.) w ramach programu „Spójne opracowywanie polityk”.

⁽²⁾ Nie wyklucza to możliwości łączenia różnych obszarów technologicznych w stosownych przypadkach.

⁽³⁾ Regionami konwergencji są regiony określone w art. 5 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz.U. L 210 z 31.7.2006, str. 25, sprostowanie w Dz.U. L 239 z 1.9.2006, str. 248). Należą do nich regiony objęte celem Konwergencja, regiony kwalifikujące się do finansowania w ramach Funduszu Spójności i regiony najbardziej oddalone.

- „Mentorowanie” regionów o mniej rozwiniętym profilu badawczym przez wysokorozwinięte regiony w oparciu o tworzenie klastrów ukierunkowanych na B+R. W tym celu ponadnarodowe regionalne konsorcja będą zrzeszać i mobilizować podmioty zajmujące się badaniami naukowymi w akademiach, przemyśle i administracji do dostarczania „wytucznych” wspólnie z mniej rozwiniętymi regionami i dla nich.
- Inicjatywy mające na celu poprawę integracji podmiotów i instytucji zajmujących się badaniami naukowymi z regionalnymi gospodarkami przez interakcje między nimi na poziomie klastrów. Obejmują ponadnarodowe działania mające na celu poprawę powiązań między stronami zainteresowanymi badaniami a lokalnymi społecznościami przedsiębiorców, jak również istotne działania między klastrami. Działania te mogłyby przyczynić się do określenia komplementarności BRT w celu przedstawienia korzyści płynących z integracji.

Wspierane będą również działania promujące wzajemną systematyczną wymianę informacji i interakcje między podobnymi projektami oraz, w odpowiednich przypadkach, z działaniami w ramach innych istotnych programów Wspólnoty (np. warsztaty analizy i syntezy, okrągłe stoły, publikacje), podkreślające zaangażowanie w szczególności krajów kandydujących i stowarzyszonych oraz państw członkowskich, które przystąpiły do UE po dniu 1 maja 2004 r.

4. POTENCJAŁ BADAWCZY

Cel

Pobudzenie wykorzystania pełnego potencjału badawczego rozszerzonej Unii przez otwarcie i rozwój istniejącej lub powstającej doskonałości w regionach konwergencji UE i regionach najbardziej oddalonych oraz pomoc w zwiększaniu możliwości efektywnego uczestnictwa naukowców w działalności badawczej na poziomie wspólnotowym.

Podejście

Aby wesprzeć wykorzystanie pełnego potencjału badawczego rozszerzonej Unii, szczególne działanie ma na celu uwolnienie potencjału grup badawczych, w szczególności grup w regionach konwergencji i najbardziej oddalonych regionach Unii Europejskiej, które obecnie nie wykorzystują w pełni swoich możliwości lub potrzebują nowej wiedzy i wsparcia w celu wykorzystania swojego potencjału. Działania te będą się w dużym stopniu opierać na przeszłych i istniejących środkach, takich jak europejskie centra doskonałości w państwach, które w tamtym czasie miały status krajów przystępujących i kandydujących, w ramach piątego programu ramowego oraz stypendia Marii Curie w zakresie transferu wiedzy. Uzupełnią również starania podejmowane przez Europejski Fundusz Społeczny w ramach nowej polityki spójności (2007–2013), koncentrując się na rozwoju potencjału ludzkiego dla celów badawczych na poziomie krajowym w kwalifikujących się obszarach.

Dzięki ukierunkowaniu na wzmocnienie i rozwinięcie współpracy takich grup badawczych z ośrodkami badawczymi w innych państwach członkowskich UE lub krajach stowarzyszonych zostanie wniesiony istotny wkład w uwalnianie ich potencjału oraz, co za tym idzie, w ich zrównoważony rozwój w dłuższej perspektywie. Poprzez optymalizację aspektu międzynarodowego takich grup badawczych oraz ich międzynarodowego uznania, potencjału przywódczego oraz jakości naukowców takie grupy badawcze będą bardziej widoczne, a ich udział w europejskiej przestrzeni badawczej będzie ułatwiony.

Działania

Działanie będzie sprzyjało w szczególności zawieraniu strategicznych partnerstw, w tym partnerstw między grupami badawczymi z sektora publicznego i prywatnego w regionach konwergencji oraz w najbardziej oddalonych regionach UE wybranymi na podstawie jakości i wysokiego potencjału a grupami badawczymi o uznanej pozycji z innych części Europy. Szczególny nacisk zostanie położony na oczekiwane długoterminowe efekty partnerstwa zarówno na poziomie UE, jak i regionalnym. Mając na celu wykorzystanie pełnego potencjału badawczego wybranych grup badawczych (np. zwiększenie wiedzy, rozwinięcie dodatkowych kompetencji, w tym również w zakresie zarządzania badaniami, lub poprawa widoczności), działanie obejmie wspieranie wybranych grup badawczych w kwalifikujących się regionach w ramach programów badawczych opracowanych w ramach partnerstw strategicznych w postaci:

- wymiany *know-how* i doświadczeń przez ponadnarodowe wzajemne delegowanie personelu naukowo-badawczego między wybranymi ośrodkami w kwalifikujących się regionach a jedną lub więcej organizacjami partnerskimi w innym państwie członkowskim UE lub kraju stowarzyszonym, z wbudowanym mechanizmem obowiązkowego powrotu dla oddelegowanego personelu pochodzącego z wybranych ośrodków w kwalifikujących się regionach,
- rekrutacji przez wybrane ośrodki – istniejącej lub powstającej doskonałości – doświadczonych naukowców „z zewnątrz”, w tym osób zarządzających, w celu zaangażowania ich w transfer wiedzy lub szkolenie naukowców, w tym jako środka zachęcającego do powrotu naukowców, którzy opuścili kraj,
- pozyskiwania i rozbudowy pewnych rodzajów sprzętu badawczego oraz stworzenia warunków materialnych dla wybranych istniejących lub powstających centrów doskonałości w celu wsparcia programów badawczych opracowanych w ramach partnerstw strategicznych,

- organizacji warsztatów i konferencji w celu ułatwienia transferu wiedzy na poziomie regionalnym, krajowym i międzynarodowym z udziałem zarówno własnego personelu naukowo-badawczego z wybranych ośrodków, jak i zaproszonych naukowców z innych krajów w ramach zwiększania możliwości wybranych ośrodków w zakresie międzynarodowych szkoleń i poprawy reputacji; udziału personelu naukowo-badawczego z ośrodków wybranych w ramach systemu w międzynarodowych konferencjach lub krótkich programach szkoleniowych w celu wymiany wiedzy, budowania sieci współpracy oraz umożliwienia im kontaktu z bardziej międzynarodowym środowiskiem,
- upowszechniania i działań promujących mających na celu zapewnienie większej widoczności wybranych ośrodków i ich działań.

Dodatkowo i niezależnie od tych środków wsparcia działanie zapewni mechanizmy oceny, przez które każdy ośrodek badawczy w kwalifikujących się regionach, niezależnie od tego, czy ubiega się o finansowanie czy nie, będzie mógł uzyskać międzynarodową, niezależną, fachową ocenę dotyczącą ogólnej jakości prowadzonych przez niego badań oraz swojej infrastruktury. Oceny tej dokonywać będą niezależni międzynarodowi eksperci wysokiej rangi wyznaczeni przez Komisję.

5. NAUKA W SPOŁECZEŃSTWIE

Cel

W celu stworzenia otwartego, efektywnego i demokratycznego europejskiego społeczeństwa wiedzy należy pobudzać harmonijną integrację przedsięwzięć naukowych i technologicznych oraz powiązanej z nimi polityki badawczej z europejską strukturą społeczną przez popieranie w skali europejskiej refleksji i debat dotyczących nauki i technologii oraz ich relacji z całym spektrum społecznym i kulturowym.

Podejście

„Nauka w społeczeństwie” stanowi znaczne rozwinięcie i poszerzenie prac pilotażowych podjętych w ramach szóstego programu ramowego, proporcjonalne do zwiększonych ambicji europejskiej polityki w dziedzinie badań naukowych.

Rozwój społeczeństw europejskich zależy w dużej mierze od ich możliwości tworzenia, wykorzystywania i upowszechniania wiedzy i, w oparciu o to, do stałej innowacji. Badania naukowe, jako część „trójkąta wiedzy” obejmującego badania, edukację i innowacje, odgrywają w tym względzie istotną rolę i powinny pozostawać jedną z sił napędzających wzrost gospodarczy, dobrobyt i zrównoważony rozwój.

Aby osiągnąć ten cel, konieczne jest stworzenie atmosfery społecznej i kulturowej sprzyjającej pomyślnym i użytecznym badaniom naukowym. Oznacza to wzięcie pod uwagę uzasadnionych wątpliwości i potrzeb społecznych, co pociąga za sobą wzmożoną demokratyczną dyskusję z bardziej zaangażowanym i lepiej poinformowanym społeczeństwem oraz lepsze warunki podejmowania zbiorowych decyzji w kwestiach naukowych, a także daje organizacjom społeczeństwa obywatelskiego możliwość zlecenia na zewnątrz potrzebnych im badań. Powinien również zostać stworzony klimat sprzyjający ambicjom naukowym, pojawianiu się nowych inwestycji w dziedzinie badań naukowych oraz, w następstwie tego, upowszechnianiu wiedzy, stanowiącemu podstawę strategii lizbońskiej. Działanie to będzie miało na celu pełną integrację kobiet w świecie naukowym.

Ta sekcja programu „Możliwości” jest skoncentrowana na rozwoju warunków, w których takie sprzyjające środowisko stanie się standardem, a nie wyjątkiem w Europie.

W pierwszej kolejności musi zostać uwzględnione ryzyko przepaści naukowej w naszych społeczeństwach. Przepaść ta oddziela tych, którzy nie mają dostępu do odpowiedniej wiedzy, od tych nielicznych, którzy go mają, oraz tych, którzy nie mają możliwości wywierania wpływu na kształtowanie polityki w dziedzinie badań naukowych, od tych, którzy ją mają. Prowadzi to do niejednoznacznego stosunku wyrażanego przez obywateli w odniesieniu do potencjalnych korzyści płynących z nauki i technologii oraz do ich faktycznego podporządkowania publicznej kontroli. Z jednej strony chcieliby oni, żeby więcej badań dotyczyło wciąż nierozwiązanych problemów naszych czasów (chorób, zanieczyszczenia środowiska, epidemii, bezrobocia itd.) i żeby dzięki tym badaniom można było lepiej przewidzieć skutki tych problemów w przyszłości. Z drugiej strony charakteryzuje ich nieufność w odniesieniu do niektórych zastosowań nauki oraz do możliwego wpływu różnorodnych interesów na procesy podejmowania decyzji.

Do przyczyn często mniej niż zadowalającej integracji nauki w społeczeństwie należą:

- niedostateczny udział społeczeństwa w wyznaczaniu priorytetów i ustanawianiu kierunków w polityce naukowej, co umożliwiłoby szerszą dyskusję na temat możliwego ryzyka i konsekwencji,
- rosnące zastrzeżenia w stosunku do niektórych osiągnięć naukowych, poczucie braku kontroli i otwarte pytania dotyczące respektowania podstawowych wartości,

- postrzegane odizolowanie świata nauki od codziennej rzeczywistości gospodarczej i życia społecznego,
- kwestionowanie obiektywności dowodów naukowych dostępnych podczas kształtowania polityki publicznej,
- niewystarczająca jakość informacji naukowych dostępnych społeczeństwu.

Wybrane podejście ma na celu:

- zapewnienie szerszych i bardziej przejrzystych mechanizmów dostępu do ekspertyz i ich zatwierdzania, tak aby kształtowane polityki miały silniejszą podstawę,
- wyznaczenie punktów orientacyjnych dla etycznie prawidłowych wysiłków badawczych w świetle praw podstawowych,
- umożliwienie Europie odgrywania aktywniejszej roli na światowej scenie w dyskusji i promowaniu wspólnych wartości, równych szans i dialogu społecznego,
- zlikwidowanie przepaści między tymi, którzy mają wykształcenie naukowe, a tymi, którzy go nie mają, promowanie zamiłowania do kultury naukowej w bezpośrednim sąsiedztwie wszystkich obywateli (przez zwrócenie się do miast, regionów, fundacji, ośrodków naukowych, muzeów, organizacji społeczeństwa obywatelskiego itp.),
- zachęcanie do dialogu społecznego na temat polityki w dziedzinie badań naukowych i pobudzenie organizacji społeczeństwa obywatelskiego do aktywniejszego angażowania się w działania badawcze,
- zbadanie sposobów poprawy zarządzania europejskim systemem badań i innowacji,
- przekazywanie takiego wizerunku nauki i naukowców, który przemawia do wszystkich, a zwłaszcza do młodych ludzi,
- propagowanie rozwoju karier naukowych kobiet i lepsze wykorzystanie ich talentów zawodowych i naukowych z korzyścią dla wszystkich,
- odnowienie komunikacji naukowej z preferencją dla nowoczesnych środków umożliwiających uzyskanie lepszego efektu, pomagając naukowcom blisko współpracować z pracownikami środków masowego przekazu.

„Nauka w społeczeństwie” będzie wdrażana przez:

- działania i badania związane z polityką, wspierane bezpośrednio w ramach niniejszego tematu,
- współpracę między państwami członkowskimi, określającymi wspólne cele i wzmacniającymi praktyki krajowe w duchu otwartej metody koordynacji,
- promowanie, wspieranie i monitorowanie podejmowania i wpływu zagadnień „Nauki w społeczeństwie” w innych częściach programu ramowego ⁽¹⁾. Niniejszy temat zapewni ogólną koordynację zagadnień związanych z nauką w społeczeństwie zarówno w całym programie ramowym, jak i w ramach innych istotnych działań Wspólnoty (np. związanych z edukacją i kulturą).

Realizowane będą trzy kierunki działań.

Pierwszy kierunek działań: bardziej dynamiczne kierowanie relacjami między nauką a społeczeństwem

Wzmocnienie i poprawa europejskiego systemu nauki

Z europejskim systemem nauki związane są tak duże oczekiwania dotyczące utrzymania naszego potencjału innowacyjnego, że społeczeństwo musi uzyskać lepszy wgląd w jego elementy, procesy ekonomiczne, przepisy i zwyczaje. Rozpatrzone zostaną trzy ważne aspekty skupiające się na podmiotach i dynamice europejskiej przestrzeni badawczej:

- poprawa wykorzystania i monitorowanie wpływu doradztwa naukowego i wiedzy specjalistycznej na kształtowanie polityk w Europie (w tym zarządzania ryzykiem), opracowanie praktycznych narzędzi i systemów (np. sieci elektronicznych),

⁽¹⁾ Łącznie z przeprowadzeniem procedur oceny etycznej w odniesieniu do wniosków dotyczących delikatnych zagadnień w ramach programu szczegółowego „Współpraca”.

- promowanie zaufania i samoregulacji w środowisku naukowym,
- zachęcanie do podjęcia dyskusji na temat upowszechniania informacji, w tym na temat dostępu do wyników badań naukowych i przyszłości publikacji naukowych, uwzględniając także środki poprawy publicznego dostępu do nich.

Szersze zaangażowanie w przewidywanie i wyjaśnianie zagadnień politycznych, społecznych i etycznych

Pragnienia i obawy społeczeństwa oraz podstawowe zasady etyczne muszą zostać lepiej włączone w cały proces badawczy, tworząc bezpieczniejsze i bardziej konstruktywne środowisko dla naukowców i dla społeczeństwa jako całości. W grę wchodzi trzy następujące aspekty:

- szersze zaangażowanie w kwestie związane z nauką,
- warunki rzeczowej dyskusji na temat etyki i nauki,
- większy nacisk na dyskutowanie w ramach społeczności naukowców o społecznych aspektach badań.

Lepsze zrozumienie miejsca nauki i technologii w społeczeństwie

Aby odpowiednio podejść do kwestii relacji między nauką a społeczeństwem, nagromadzona wiedza z dziedziny historii, dziedzictwa nauki i technologii, socjologii oraz filozofii nauki musi zostać rozszerzona, skonsolidowana i rozpowszechniona na poziomie europejskim. W tym celu naukowcy z tych dyscyplin powinni budować sieci w celu uporządkowania badań i dyskusji będących w stanie wyjawiać prawdziwy udział nauki w budowie europejskiego społeczeństwa i tożsamości, podkreślających w szczególności:

- relacje między nauką, demokracją i prawem,
- badania dotyczące etyki w nauce i technologii,
- wzajemny wpływ nauki i kultury,
- rolę i wizerunek naukowców,
- ogólne rozumienie nauki oraz promocja debaty publicznej.

Zmieniająca się rola uczelni wyższych

Praca będzie miała na celu wspieranie odpowiednich reform umożliwiających wyższym uczelniom pełne odgrywanie roli w tworzeniu, upowszechnianiu i dzieleniu się wiedzą z przemysłem i całym społeczeństwem (zgodnie z inicjatywami Wspólnoty na rzecz badań naukowych prowadzonych przez uczelnie wyższe). Nacisk będzie położony na:

- określenie lepszych warunków ramowych dla bardziej efektywnych badań prowadzonych przez uczelnie wyższe,
- promowanie ustanowienia usystematyzowanych partnerstw z przedsiębiorstwami, biorąc pod uwagę możliwości uczelni wyższych w zakresie zarządzania badaniami naukowymi,
- wzmocnienie dzielenia się wiedzą między uczelniami wyższymi a całym społeczeństwem.

Drugi kierunek działań: wzmocnianie potencjału, poszerzanie horyzontów

Płeć i badania

Na podstawie kierunków polityki zawartych w dokumencie roboczym służb Komisji i w konkluzjach Rady ⁽¹⁾ oraz innych istotnych kierunkach polityk wspólnotowych stworzone zostaną ramy dla działań mających na celu wzmocnienie roli kobiet w badaniach naukowych oraz zwiększenie wymiaru płci w badaniach. Ramy te stworzą kontekst dla dyskusji politycznej, monitorowania, koordynacji i pomocniczych badań naukowych. Złożą się na nie:

- wzmocnienie roli kobiet w badaniach naukowych i w organach podejmujących decyzje dotyczące nauki,

⁽¹⁾ „Kobiety i nauka: doskonałość i innowacyjność – równość płci w nauce” (SEC 2005/370); konkluzje Rady z dnia 18 kwietnia 2005 r.

- wymiar płci w badaniach,
- uwzględnianie problematyki płci w polityce wspólnotowej w dziedzinie badań i w programach.

Młodzi ludzie i nauka

Opracowane zostaną działania mające na celu zachęcenie większej liczby osób z różnych środowisk do rozpoczęcia karier naukowych, stworzenie powiązań między pokoleniami i podniesienie ogólnego poziomu wiedzy naukowej. Wymiany i współpraca europejska skupią się na metodach nauczania przedmiotów ścisłych i przyrodniczych dostosowanych do młodych odbiorców, wspieraniu nauczycieli tych przedmiotów (konceptje, materiały), rozwijaniu powiązań między szkołami a życiem zawodowym. Dodatkowo wspierane mogą być wydarzenia o szerszym europejskim wymiarze zbliżające wybitnych naukowców – jako „wzorców do naśladowania” – i młodych naukowców. Uwaga zostanie poświęcona pomocniczym badaniom naukowym z uwzględnieniem kontekstów społecznych i wartości kulturowych. Pozostawione zostały trzy aspekty:

- wspieranie formalnego i nieformalnego nauczania przedmiotów ścisłych i przyrodniczych w szkołach, jak również za pośrednictwem ośrodków naukowych i muzeów oraz innych odpowiednich środków,
- umacnianie powiązań między nauczaniem przedmiotów ścisłych i przyrodniczych a karierami naukowymi,
- działania badawcze i koordynacyjne w zakresie nowych metod nauczania przedmiotów ścisłych i przyrodniczych.

Trzeci kierunek działań: komunikacja między nauką a społeczeństwem

Działania będą promowały efektywne kanały wzajemnej komunikacji umożliwiające kontakt społeczeństwa i decydentów politycznych z nauką i naukowców ze społeczeństwem. Podejście to sprzyjać będzie bliższej współpracy i wymianie najlepszych praktyk między naukowcami i pracownikami środków masowego przekazu, a także większemu zaangażowaniu grup docelowych, a mianowicie dzieci i młodych ludzi, naukowców występujących publicznie oraz prasy specjalistycznej. Wysiłki skupią się na:

- dostarczaniu prasie i innym środkom masowego przekazu wiarygodnych informacji naukowych we właściwym czasie,
- działaniach szkoleniowych mających na celu wypełnienie luki między środkami masowego przekazu a środowiskiem naukowym,
- wzmocnieniu europejskiego wymiaru wydarzeń naukowych skierowanych do społeczeństwa,
- promowaniu nauki przez środki audiowizualne w ramach wspólnych europejskich produkcji i „obiegu” programów naukowych,
- promowaniu doskonałych ponadnarodowych badań oraz komunikacji naukowej przez przyznawanie znanych społeczeństwu nagród,
- badaniach ukierunkowanych na wzmocnienie zarówno metod, jak i produktów komunikacji naukowej, tak by zwiększyć wzajemne zrozumienie między światem nauki a szeroką publicznością składającą się z decydentów politycznych, mediów i ogółu społeczeństwa.

6. WSPIERANIE SPÓJNEGO KSZTAŁTOWANIA POLITYK BADAWCZYCH

Cel

Wzmocnianie skuteczności i spójności krajowych i wspólnotowych polityk badawczych oraz ich powiązań z innymi politykami, zwiększanie znaczenia badań publicznych i ich powiązań z przemysłem oraz wzmocnianie wsparcia publicznego i efektu dźwigni, jaki wywiera ono na inwestycje podmiotów prywatnych.

Podejście

Działania podejmowane w tej części będą wspierać spójne opracowywanie polityk badawczych, uzupełniając działania koordynujące w ramach programu „Współpraca” oraz wnosząc wkład do polityk i inicjatyw Wspólnoty (np. prawodawstwo, zalecenia i wytyczne) mających na celu poprawę spójności i wpływu polityk państw członkowskich.

Działania te przyczynią się do realizacji strategii lizbońskiej, w szczególności do osiągnięcia celu inwestowania 3 % PKB w badania naukowe przez wspieranie państw członkowskich i Wspólnoty przy opracowywaniu bardziej skutecznych polityk badawczo-rozwojowych. Celem jest polepszenie badań naukowych finansowanych ze środków publicznych i ich powiązań z przemysłem oraz sprzyjanie prywatnym inwestycjom w badania, dzięki wzmocnieniu wsparcia ze środków

publicznych i wynikającego z niego pobudzenia inwestycji prywatnych (efektu dźwigni). Wymaga to możliwości dostosowywania polityk badawczych do potrzeb, uruchomienia szerszego zakresu instrumentów, ponadnarodowej koordynacji wysiłków oraz zaangażowania innych polityk w celu stworzenia lepszych ogólnych warunków prowadzenia badań.

Działania

Realizowane będą dwa kierunki działań ⁽¹⁾:

Pierwszy kierunek działań: monitorowanie i analiza polityk publicznych i strategii przemysłu związanych z badaniami naukowymi, w tym ich wpływu

Celem jest dostarczanie informacji, dowodów i analiz wspierających opracowanie, realizację, ocenę i międzynarodową koordynację polityk publicznych. Obejmie to:

- sieć informacyjną (ERAWATCH) wspierającą kształtowanie polityk w dziedzinie badań w oparciu o fakty oraz przyczyniającą się do realizacji europejskiej przestrzeni badawczej (ERA) poprzez umożliwienie lepszego zrozumienia charakteru, zasadniczych elementów oraz ewolucji krajowych i regionalnych polityk, inicjatyw i systemów badawczych. Obejmie to systematyczne analizy – z perspektywy europejskiej – kwestii istotnych dla kształtowania polityk badawczych, a zwłaszcza: czynników wpływających na ewolucję systemów badawczych i ich konsekwencji dla polityk i struktur zarządzania, nowych kwestii/wyzwań i opcji politycznych, oraz przegląd na poziomie europejskim postępów państw członkowskich w kierunku realizacji europejskiej przestrzeni badawczej i osiągnięcia celu 3 %,
- działanie monitorujące inwestycje przemysłu w badania naukowe, które będzie stanowiło niezależne i uzupełniające źródło informacji mające na celu wsparcie prowadzenia polityki publicznej i umożliwienie przedsiębiorstwom porównanie swoich strategii inwestycyjnych w dziedzinie B+R, **między innymi w sektorach o kluczowym znaczeniu dla gospodarki UE**. Obejmie to okresowe tablice wyników przedstawiające inwestycje w dziedzinie B +R na poziomie przedsiębiorstw i sektorów, badanie tendencji w prywatnych inwestycjach w dziedzinie B+R, analizę czynników wpływających na decyzje inwestycyjne w dziedzinie B+R i na praktyki przedsiębiorstw, analizę skutków gospodarczych i ocenę konsekwencji dla polityki,
- opracowanie i analizę wskaźników działalności badawczej i jej wpływu na gospodarkę. Obejmie to przygotowanie i publikację najważniejszych danych dotyczących krajowej i regionalnej nauki i technologii oraz tablic wyników przy wykorzystaniu, w odpowiednich przypadkach, oficjalnych wskaźników statystycznych, ocenę mocnych i słabych stron systemów B+R państw członkowskich oraz analizę pozycji i osiągnięć UE w dziedzinie badań naukowych i technologicznych.

Działania te zostaną przeprowadzone we współpracy ze Wspólnym Centrum Badawczym oraz przy pomocy badań i grup ekspertów.

Drugi kierunek działań: koordynacja polityk badawczych

Celem jest dobrowolne wzmocnienie koordynacji polityk badawczych przez:

- działania wspierające otwartą metodę koordynacji, oraz
- inicjatywy współpracy ponadnarodowej, podejmowane na poziomie krajowym lub regionalnym w kwestiach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, w których uczestniczą, w odpowiednich przypadkach, inne zainteresowane strony (w tym przemysł, organizacje europejskie i organizacje społeczeństwa obywatelskiego).

Działania te będą dotyczyły zagadnień stanowiących przedmiot wspólnego zainteresowania, związanych z badaniami i innymi politykami służącymi realizacji europejskiej przestrzeni badawczej oraz osiągnięcia celu UE – inwestowania 3 % PKB w badania naukowe. Działania te przyczynią się – przez uczenie się od siebie i wzajemne przeglądy – do opracowania bardziej skutecznych polityk krajowych i regionalnych, zachęcą do podejmowania uzgodnionych lub wspólnych inicjatyw między grupami państw i regionów zainteresowanych dziedzinami implikującymi silny wymiar ponadnarodowy lub „spill-over” i tam, gdzie będzie to wskazane, wskażą kwestie wymagające uzupełniającego i wzajemnie wzmacniającego działania na poziomie Wspólnoty i państw członkowskich.

Inicjatywy podjęte przez kilka państw i regionów mogą obejmować działania takie jak wzajemne przeglądy polityk krajowych i regionalnych, wymianę doświadczeń i personelu, wspólne oceny i oceny wpływu oraz opracowanie i realizację wspólnych inicjatyw.

⁽¹⁾ Działania związane ze wzmocnieniem i poprawą europejskiego systemu nauki, takie jak kwestie doradztwa naukowego i wiedzy specjalistycznej oraz przyczyniania się do „lepszych uregulowań prawnych”, zostały omówione w części „Nauka w społeczeństwie” niniejszego programu szczegółowego.

7. DZIAŁANIA W ZAKRESIE WSPÓŁPRACY MIĘDZYNARODOWEJ

Cel

Wspólnota Europejska, aby stała się konkurencyjna i odgrywała wiodącą rolę w świecie, potrzebuje silnej i spójnej międzynarodowej polityki w dziedzinie nauki i technologii. Działania międzynarodowe prowadzone w ramach różnych programów siódmego programu ramowego zostaną włączone w kontekst ogólnej strategii współpracy międzynarodowej.

Ta międzynarodowa polityka ma trzy współzależne cele:

- wspieranie europejskiej konkurencyjności przez strategiczne partnerstwa z państwami trzecimi w wybranych dziedzinach nauki oraz przez angażowanie do pracy w Europie i z Europą najlepszych naukowców z państw trzecich,
- ułatwianie kontaktów z partnerami w państwach trzecich mające na celu zapewnienie lepszego dostępu do badań prowadzonych w innych częściach świata,
- rozwiązywanie szczególnych problemów dotyczących państwa trzeciego lub mających charakter globalny, na podstawie wspólnych obszarów zainteresowań i wzajemnych korzyści.

Podejście

Aby określić i ustanowić z wybranymi państwami trzecimi (krajami partnerskimi w ramach współpracy międzynarodowej ⁽¹⁾) priorytetowe wspólne obszary zainteresowania i wzajemne korzyści dla szczególnych działań w zakresie współpracy międzynarodowej w ramach programu szczegółowego „Współpraca”, rozwijane będą trwające obecnie dialogi polityczne oraz sieci partnerskie z różnymi regionami w tych państwach trzecich w celu dostarczenia informacji wyjściowych wspierających realizację tych działań. Spójność działań krajowych w zakresie międzynarodowej współpracy naukowej będzie wzmacniana przez wspieranie koordynacji krajowych programów (państw członkowskich i krajów stowarzyszonych) przez wielostronną koordynację krajowych polityk i działań w dziedzinie BRT. Współpraca z państwami trzecimi w ramach programu ramowego będzie koncentrować się w szczególności na następujących grupach krajów ⁽²⁾:

- kraje kandydujące ⁽³⁾,
- partnerskie kraje śródziemnomorskie (MPC), kraje Bałkanów Zachodnich (WBC) ⁽⁴⁾ oraz kraje Europy Wschodniej, Kaukazu i Azji Środkowej ⁽⁵⁾ (EECCA),
- kraje rozwijające się, z uwzględnieniem szczególnych potrzeb każdego kraju lub regionu ⁽⁶⁾,
- wschodzące gospodarki ⁽⁶⁾.

Ukierunkowane tematycznie działania badawcze oparte na współpracy międzynarodowej są prowadzone w ramach programu szczegółowego „Współpraca”. Międzynarodowe działania w zakresie potencjału ludzkiego są prowadzone w ramach programu szczegółowego „Ludzie”. Realizowane będą horyzontalne działania wspierające oraz działania, które nie są skoncentrowane na konkretnym obszarze tematycznym lub obszarze interdyscyplinarnym objętym programem „Współpraca”; w ograniczonej liczbie przypadków możliwe będzie uzupełnienie ich działaniami szczegółowymi w zakresie współpracy, należącymi do obszarów wspólnych zainteresowań. Wzmocniona zostanie ogólna koordynacja działań w zakresie współpracy międzynarodowej prowadzonych w ramach różnych programów, mając na uwadze zapewnienie wspólnego podejścia i stworzenie synergii z innymi instrumentami wspólnotowymi (np. instrumentem pomocy przedakcesyjnej, europejską polityką sąsiedztwa, rozporządzeniem krajów Azji i Ameryki Łacińskiej i systemami pomocy na rzecz rozwoju). Uwzględniając doświadczenia zgromadzone przy współpracy z krajami Europy Wschodniej i Azji Środkowej w ramach programu INTAS, działania zapewniające kontynuację podjęte zostaną w ramach niniejszego programu oraz programów „Współpraca” i „Ludzie”.

Komisja zapewni koordynację działań w zakresie współpracy międzynarodowej przez cały czas obowiązywania programu ramowego, w tym przez dialog dotyczący polityki z krajami partnerskimi, regionami i na forach międzynarodowych.

⁽¹⁾ Patrz: „Zasady uczestnictwa”.

⁽²⁾ Obecnie w europejskiej polityce sąsiedztwa uczestniczy dziewięć krajów partnerskich z regionu Morza Śródziemnego i sześć państw Europy Wschodniej i Azji Środkowej.

⁽³⁾ Inne niż stowarzyszone kraje kandydujące.

⁽⁴⁾ Inne niż stowarzyszone potencjalne kraje kandydujące.

⁽⁵⁾ Armenia, Azerbejdżan, Białoruś, Gruzja, Kazachstan, Republika Kirgiska, Mołdawia, Rosja, Tadżykistan, Turkmenistan, Ukraina i Uzbekistan.

⁽⁶⁾ Należy zauważyć, że w Ameryce Łacińskiej występują zarówno kraje rozwijające się, jak i wschodzące gospodarki.

Działania

Główne działania mające na celu opracowanie wspólnie uzgodnionych koncepcji międzynarodowej współpracy naukowej to:

Koordinacja między dwoma regionami współpracy naukowo-technicznej, w tym wyznaczanie priorytetów i określanie polityk w dziedzinie współpracy naukowo-technicznej

Wspólnotowa współpraca naukowo-techniczna w celu wyznaczenia priorytetów będzie opierać się na obszernym dialogu politycznym z krajami i regionami partnerskimi z uwzględnieniem ich warunków społeczno-kulturowych i możliwości badawczych. Dialog w zakresie współpracy naukowo-technicznej jest prowadzony na wielu poziomach, takich jak fora międzynarodowe (różnorodne konwencje Narodów Zjednoczonych), zinstytucjonalizowane dialogi między dwoma regionami⁽¹⁾, w tym: szczyty Azja – Europa (ASEM); Ameryka Łacińska, Karaiby i UE (UE – LAC), partnerstwo śródziemnomorskie i zachodniobałkańskie, UE – kraje AKP (Afryki, Karaibów i Pacyfiku) i Europa Wschodnia i Azja Środkowa⁽²⁾ oraz dwustronne i wielostronne porozumienia, jak również nieformalne ponadregionalne spotkania naukowców i innych partnerów społecznych.

Najwyższym priorytetem będzie wzmocnienie dialogów między dwoma regionami i dialogów dwustronnych w celu nadania kierunku i ustalenia ram międzynarodowej współpracy naukowo-technicznej i wspólnego określenia obszarów badań naukowych stanowiących przedmiot wspólnego zainteresowania i korzyści. Takie dialogi i partnerstwo w dziedzinie naukowo-technicznej stanowią najskuteczniejszy sposób wspólnego i globalnego uzgodnienia celów z uwzględnieniem potrzeb specyficznych dla danych regionów i krajów. W związku z tym międzynarodowa współpraca naukowo-techniczna w ramach programu ramowego będzie zarządzana w sposób spójny przez sformułowanie zintegrowanej polityki w dziedzinie badań naukowych na podstawie tych dialogów i porozumień o współpracy naukowo-technicznej⁽³⁾.

Inicjatywy te będą realizowane przez szczególne działania w zakresie współpracy międzynarodowej, które rozwiną dialogi między dwoma regionami w ścisłej konsultacji z państwami członkowskimi, krajami stowarzyszonymi i krajami partnerskimi w zakresie współpracy międzynarodowej.

Takie określenie priorytetów i zdefiniowanie polityk w dziedzinie współpracy naukowo-technicznej będzie miało bezpośredni i wymierny wpływ na inne działania w zakresie międzynarodowej współpracy naukowo-technicznej przewidziane w programie szczegółowym „Możliwości”, a mianowicie: wzmocnienie i rozwinięcie porozumień o współpracy naukowo-technicznej, partnerstw w zakresie współpracy naukowo-technicznej oraz pozytywny, synergiczny wpływ na koordynację krajowych polityk i działań w zakresie międzynarodowej współpracy naukowo-technicznej.

W ramach porozumień o współpracy naukowo-technicznej, zgodnie z wyznaczonymi priorytetami, w pierwszej kolejności zostaną określone nowe, dopiero pojawiające się elementy zasługujące na działania i poparcie polityczne, tak aby mogły zostać zrealizowane w ramach tematów.

Ponadto uczestnictwo naukowców w krajowych programach badawczych państw trzecich pozwoli w pełni wykorzystać możliwości wynikające z porozumień o współpracy naukowo-technicznej i umożliwi naukowcom wzajemne poznanie systemów badawczych i kultury państw trzecich. Aby było to możliwe, program ramowy pokryje koszt uczestnictwa naukowców z państw członkowskich i krajów stowarzyszonych w krajowych programach badawczych państw trzecich w przypadkach, w których istnieją wzajemne zainteresowanie i korzyści. Współpraca tego typu odbywać się będzie na zasadach konkurencji.

Wspólne projekty opracowane w ramach powyższych dialogów i porozumień o współpracy naukowo-technicznej będą wynikały z istniejącego zapotrzebowania i będą charakteryzowały się znaczną wielkością, jeśli chodzi o partnerstwo, kompetencje i finansowanie, jak również będą wywierały istotny i wymierny wpływ społeczno-gospodarczy. Projekty będą ukierunkowane konkretnie na priorytety wyznaczone w trakcie dialogu politycznego w ramach współpracy naukowo-technicznej w ramach forów regionalnych. Zaproszenia do składania wniosków będą skierowane do poszczególnych regionów lub grup krajów partnerskich w zakresie współpracy międzynarodowej. Wyniki dialogów przyczynią się do określenia priorytetów i zapotrzebowania na szczególne działania w zakresie współpracy międzynarodowej w ramach różnych tematów w programie szczegółowym „Współpraca”.

Dwustronna koordynacja w celu wzmocnienia i rozwijania partnerstw w zakresie współpracy naukowo-technicznej

Sposób realizacji wyznaczonych priorytetów i konkretne działania zostaną dokładniej opracowane przez stworzenie wyważonych partnerstw w zakresie współpracy naukowo-technicznej skupiających wiele zainteresowanych stron (partnerów z kręgów badawczych, przemysłowych, rządowych i ze społeczeństwa obywatelskiego) w celu stworzenia możliwości badawczych i działań badawczych. Partnerstwa tego rodzaju okazały się być najbardziej odpowiednim mechanizmem mobilizacji sił i synergii tych partnerów. Wymagają one wielodyscyplinarnych podejść, tak aby sprostać różnorodnym potrzebom na poziomie światowym, regionalnym lub krajowym.

⁽¹⁾ Dialog między dwoma regionami oznacza w tym kontekście dialog między państwami członkowskimi, WE i zainteresowanymi państwami trzecimi.

⁽²⁾ Przy możliwym udziale Międzynarodowego Centrum Nauki i Techniki (ISTC) i Centrum Nauki i Techniki (STCU).

⁽³⁾ Porozumienia z wszystkimi głównymi partnerami spośród krajów uprzemysłowionych i wschodzących gospodarek oraz z prawie wszystkimi krajami objętymi europejską polityką sąsiedztwa zostały zawarte z uwzględnieniem interesów Wspólnoty.

Rozwijanie partnerstw naukowo-technicznych będzie oparte na kierownictwie z dwóch regionów i koordynacji inicjatyw politycznych w określonych obszarach priorytetowych. Będą one prowadzone przez zespoły kierujące składające się z ograniczonej liczby przedstawicieli każdego regionu, otwarte na wszystkich partnerów w zainteresowanych regionach przy uwzględnieniu ich interesów i możliwości badawczych. Partnerstwa te będą promowały wspólne działania badawcze i stały dialog polityczny na temat wydajności i skuteczności realizowanej współpracy oraz określania przyszłych potrzeb.

Wspieranie koordynacji krajowych polityk i działań państw członkowskich i państw stowarzyszonych w dziedzinie międzynarodowej współpracy naukowo-technicznej

Aby promować/wspierać na poziomie UE skuteczną i wydajną międzynarodową strategię wspólnotowej współpracy naukowej, niezbędna jest stała koordynacja polityk krajowych, tak aby wypełnić zobowiązania podjęte w ramach dialogów między dwoma regionami i dialogów dwustronnych w dziedzinie naukowo-technicznej.

Taka koordynacja wzmocni wydajność i wpływ trwających obecnie dwustronnych inicjatyw w zakresie współpracy, realizowanych przez państwa członkowskie i kraje partnerskie w zakresie współpracy międzynarodowej, i zwiększy pozytywne synergie między nimi. Zwiększy również komplementarność między działaniami wspólnotowymi i państw członkowskich w zakresie współpracy naukowo-technicznej.

Ponadto będzie stanowiła wsparcie dla wdrażania „wspólnej wizji” przez ułatwianie realizacji innowacyjnych koncepcji programowych i bliższą współpracę pomiędzy oraz z państwami członkowskimi przy rozwijaniu i wdrażaniu spójnej współpracy naukowo-technicznej w UE.

ZAŁĄCZNIK II

SZACUNKOWY PODZIAŁ KWOTY (w Mln eur)

Infrastruktury badawcze ⁽¹⁾	1 715
Badania naukowe na rzecz MŚP	1 336
Regiony wiedzy	126
Potencjał badawczy	340
Nauka i społeczeństwo	330
Spójne kształtowanie polityk badawczych	70
Działania w zakresie współpracy międzynarodowej	180
Razem	4 097

⁽¹⁾ W tym kwota do 200 mln EUR dla Europejskiego Banku Inwestycyjnego na jego mechanizm finansowania oparty na podziale ryzyka, o którym mowa w załączniku III. Kwota rzędu 100 mln EUR będzie przyznawana w rocznych ratach przez okres 2007–2010.

ZAŁĄCZNIK III

MECHANIZM FINANSOWANIA OPARTY NA PODZIALE RYZYKA

Zgodnie z załącznikiem II Wspólnota przyzna Europejskiemu Bankowi Inwestycyjnemu (EBI) –partnerowi przejmującemu część ryzyka w ramach mechanizmu finansowania opartego na podziale ryzyka – dotację (działanie koordynacyjne i wspierające). Mechanizm finansowania oparty na podziale ryzyka, w którym wezmą udział Wspólnota i EBI, ma na celu zwiększenie inwestycji sektora prywatnego w Europie w badania, rozwój technologiczny i demonstracje (BRT) i w innowacje.

Wkład Wspólnoty zwiększy zdolność banku do zarządzania ryzykiem, umożliwiając i) zwiększenie pożyczek i gwarancji EBI udzielanych operacjom o pewnym stopniu ryzyka oraz ii) finansowanie bardziej ryzykownych europejskich działań w ramach BRT, które nie byłyby możliwe bez takiego wsparcia Wspólnoty, co ma pomóc przezwyciężyć braki rynku. Ma to na celu:

- wartość dodaną w obszarach, w których rynek nie zapewnia wystarczającego finansowania, oraz
- zapewnienie katalizującego efektu dźwigni dla inwestycji prywatnych.

Wkład Wspólnoty w mechanizm finansowania oparty na podziale ryzyka będzie zgodny z przepisami określonymi w załączniku II.

EBI będzie udzielać pożyczek ze środków finansowych pozyskiwanych na międzynarodowych rynkach finansowych i udzielać gwarancji swoim partnerom finansowym zgodnie ze swoimi standardowymi zasadami, uregulowaniami i procedurami.

Wykorzysta ten wkład na zasadzie „kto pierwszy, ten lepszy”, jako rezerwy i przydział kapitału w obrębie banku, w celu pokrycia części ryzyka związanego z jego operacjami wspierającymi kwalifikujące się europejskie działania w dziedzinie BRT.

Na podstawie własnej oceny finansowej EBI będzie określać poziom ryzyka finansowego i decydować o wartości rezerwy lub przydziału kapitału.

Ocena i stopniowanie ryzyka oraz wynikające z nich decyzje w zakresie rezerw i przydziału kapitału odbędą się zgodnie ze standardowymi procedurami banku, w ramach strukturalnego instrumentu finansowego, i zostaną zatwierdzone i skontrolowane przez akcjonariuszy oraz czasami zmienione i zmodyfikowane. Nie będą zmieniane w związku z wkładem Wspólnoty.

Ryzyko dla budżetu Wspólnoty jest ograniczone do kwot wypłaconych, lub tych, których wypłacenie obiecano. Nie powstaną żadne zobowiązania warunkowe dla budżetu Wspólnoty, gdyż dodatkowe ryzyko spada na EBI.

Wkład Wspólnoty będzie wypłacany corocznie, na podstawie wieloletniego planu i z uwzględnieniem zmian zapotrzebowania. Roczna kwota będzie określana w programie prac, na podstawie sprawozdania z działań i prognoz przedstawianych przez EBI.

W umowie, która zostanie zawarta z EBI po szczegółowych konsultacjach z państwami członkowskimi, zostaną ustanowione zasady i warunki wykorzystania środków Wspólnoty na rezerwy i przydziały kapitału. W porozumieniu tym zostaną zawarte następujące zasady i warunki:

- Kwalifikowalność wspólnotowych działań w dziedzinie BRT. W sposób automatyczny kwalifikuje się rozwój infrastruktury badawczych finansowany przez Wspólnotę w ramach niniejszego programu szczegółowego. Podmioty prawne ustanowione w państwach trzecich innych niż kraje stowarzyszone również się kwalifikują, pod warunkiem że biorą udział w działaniach pośrednich siódmego programu ramowego, a ich koszty kwalifikują się do finansowania wspólnotowego. Pod uwagę mogą być brane również inne infrastruktury badawcze mające znaczenie dla Europy.

Mechanizm finansowania oparty na podziale ryzyka będzie również dostępny we wszystkich państwach członkowskich i w krajach stowarzyszonych, tak by zapewnić, że wszystkie podmioty prawne, niezależnie od ich rozmiaru (także MŚP i organizacje badawcze, w tym wyższe uczelnie) we wszystkich państwach członkowskich mogą korzystać z mechanizmu finansowania ich kwalifikujących się działań.

Działania innowacyjne o charakterze komercyjnym kwalifikują się do mechanizmu tylko gdy zastosowany zostanie wkład własny EBI.

- Zgodnie z rozporządzeniem o zasadach uczestnictwa przyjętym na mocy art. 167 Traktatu umowa określi również wspólnotowe procedury przeciwstawienia się, w odpowiednio umotywowanych przypadkach, zastosowaniu przez EBI wkładu Wspólnoty.
- Zasady określania części ryzyka finansowego, która będzie pokryta z wkładu Wspólnoty i prognozy ryzyka, powyżej którego EBI może wykorzystywać wkład Wspólnoty oraz podział przypadającego dochodu.

Poziom wkładu Wspólnoty w ramach każdej z operacji zależy od oceny ryzyka finansowego przeprowadzonej przez EBI. Poziom całkowitych rezerw i przydziału kapitału na większość operacji w ramach mechanizmu finansowania opartego na podziale ryzyka powinien mieścić się w przedziale 15 %–25 % wartości nominalnej takich operacji. W żadnym wypadku poziom całkowitych rezerw i przydziału kapitału kwot wkładu Wspólnoty nie przekracza 50 % nominalnej wartości pożyczki ani wartości gwarancji. Podział ryzyka zostanie zastosowany w przypadku każdej operacji.

- Zasady, zgodnie z którymi Wspólnota będzie monitorować pożyczki i gwarancje EBI udzielane w związku z wkładem Wspólnoty, w tym operacje dokonywane przez partnerów finansowych EBI.

EBI może wykorzystać wkład Wspólnoty jedynie na operacje zatwierdzone między datą wejścia w życie niniejszego programu szczegółowego a 31 grudnia 2013 r.

EBI przedstawia co roku Komisji odsetki i dochody związane z wkładem Wspólnoty w tym okresie; Komisja przekazuje te informacje Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. Zgodnie z art. 18 ust. 2 rozporządzenia finansowego uznaje się je za dochody przeznaczone na mechanizm finansowania oparty na podziale ryzyka i wykazuje w budżecie.

Przyjmując program prac, Komisja może podjąć decyzję o ponownym przeznaczeniu, do celów innych działań pośrednich w ramach działu „Infrastruktury badawcze” niniejszego programu szczegółowego, każdej kwoty niewykorzystanej w ramach mechanizmu finansowania opartego na podziale ryzyka i w związku z tym odzyskanej z EBI, po średniookresowej ocenie, o której mowa w załączniku II do programu ramowego. Ocena średniookresowa będzie zawierała zewnętrzną ocenę wpływu mechanizmu finansowania opartego na podziale ryzyka.

Komisja ściśle monitoruje efektywne wykorzystanie wkładu Wspólnoty, co obejmuje również oceny ex post korzystnych cech działania i regularnie składa sprawozdania komitetowi programowemu. Ponadto Komisja włącza główne wnioski na ten temat do sprawozdania rocznego w sprawie działań związanych z badaniami i rozwojem technologicznym, które przesyła do Parlamentu Europejskiego i do Rady zgodnie z art. 173 Traktatu.

ZAŁĄCZNIK IV

WSPÓLNE WDRAŻANIE POZAWSPÓLNOTOWYCH PROGRAMÓW BADAWCZYCH

Poniżej określona została jedna przykładowa inicjatywa na rzecz wspólnego wdrażania krajowych programów badawczych, która mogłaby być przedmiotem odrębnej decyzji na podstawie art. 169 Traktatu. Kolejne inicjatywy mogą zostać określone i zaproponowane podczas realizacji siódmego programu ramowego.

W przypadku podjęcia takiej decyzji do celów realizacji działania zostałyby ustanowiona specjalna jednostka do spraw realizacji oraz struktura organizacyjna i odpowiednie organy zarządzające. Zgodnie z załącznikiem II Wspólnota mogłaby zapewnić finansowe wsparcie inicjatywy do wysokości kwoty określonej w tym załączniku i aktywnie uczestniczyć w realizacji przy wykorzystaniu najbardziej odpowiednich dla działania środków.

Inicjatywa na mocy art. 169 Traktatu WE w obszarze MŚP prowadzących badania naukowe

Celem będzie uruchomienie i wdrożenie wspólnego programu w zakresie badań i rozwoju na rzecz MŚP prowadzących badania naukowe³⁷, tak aby pobudzać ich możliwości badawcze i innowacyjne. Na podstawie projektu EUREKA program ten będzie pobudzał i wspierał ponadnarodowe projekty w zakresie badań i rozwoju prowadzone przez tego typu małe i średnie przedsiębiorstwa. Niniejsza inicjatywa uzupełnia inne działania skierowane do małych i średnich przedsiębiorstw prowadzone w kontekście siódmego programu ramowego.

Wspólnota zapewni finansowe wsparcie inicjatywy i będzie uczestniczyć w realizacji przy wykorzystaniu środków najbardziej odpowiednich dla działania.

ZAŁĄCZNIK V

INFORMACJE, KTÓRE KOMISJA MA PRZEKAZAĆ ZGODNIE Z ART. 8 UST. 4

1. Informacje o działaniach pozwalające monitorować każdy wniosek przez całą drogę administracyjną, którą przebywa, w szczególności:
 - złożone wnioski,
 - rezultaty oceny każdego z wniosków,
 - umowy o dotacje,
 - zakończone działania.
2. Informacje o wynikach wszystkich zaproszeń do składania wniosków i realizacji działań, obejmujące w szczególności:
 - wyniki wszystkich zaproszeń,
 - wynik negocjacji umów o dotacje,
 - realizację działań, w tym dane dotyczące płatności i rezultaty działań.
3. Informacje o realizacji programu, w tym stosowne informacje na poziomie programu ramowego, programu szczegółowego i każdego działania.

Te informacje (w szczególności dotyczące wniosków, ich oceny i umów o dotacje) powinny być przekazywane w jednolitej formie, o jasnej strukturze, odczytywanej i przetwarzanej elektronicznie, dostępnej w systemie IT dotyczącym sprawozdawczości oraz umożliwiającej łatwą analizę danych.
